

Förvaltning/Enhet
Hjälpmedelscentrum
Namn

Datum
2022-01-10

Helena Dahlberg, Anna-Madeleine Pettersson och Eva Scharin

FALLSKYDDSMATTA

Sammanfattning

På Strategiskt kundråd 2021-10-22 lyftes önskemål att ta in fallskyddsmatta i Hjälpmedelscentrums sortiment av Therese Hellqvist, enhetschef rehabteamet Sala kommun. HMC fick i uppdrag att ta fram beslutsunderlag till nästkommande möte.

En mindre utredning har genomförts av fallskyddsmatta som både påvisar nytta med fallskyddsmatta men som också väcker en del frågor;

- Vikten av att fallpreventiva åtgärder sätts in före åtgärder för skadeprevention.
- Finns patientsäkerhetsrisker med fallskyddsmatta i ordinärt boende som inte på samma sätt finns i särskilt boende?
- Finns risk att produkten övervärderas och överförskrivs?
- Hur stort är behovet av att produkten finns i Hjälpmedelscentrums sortiment som förskrivningsbart hjälpmedel?

Beskrivning av ärendet

Sala kommun har köpt in 10 stycken fallskyddsmattor, varav cirka hälften i dagsläget är ute hos patient. Fallskyddsmattorna placeras nedanför vårdsäng och används endast i särskilt boende till patienter med kognitiv svikt i kombination med svår fallproblematik. Fallskyddsmattan används när fallpreventiva åtgärder är utförda men där fallrisk ändå kvarstår. Arbetsterapeut eller fysioterapeut gör bedömning när hjälpmedlet ska användas, utvärderas och följer upp fallskyddsmattan.

Produktinformation

På den öppna marknaden finns idag två stycken olika fallskyddsmattor som är CE-märkta; Posey fallskyddsmatta (leverantör Almedo, Elisabeth Svedin rehab och AireRxx fallskyddsmadrass (leverantör Salubrious). Båda har avfasade kanter runt om, antihalkbotten och rengörs genom att desinficeras med ytdesinfektion alternativt tvättkabinett. Mattorna är vikbara och transporteras i tillhörande väska eller med handtag.

- Posey fallskyddsmatta har måtten 198x97x2,5 cm, kostar 3975 kr
- AireRxx fallskyddsmadrass 2-delad variant med måtten 200x100x3 cm, kostar 3945 kr samt 3-delad variant har måtten 180x101x3 och kostar 3995 kr.

Mattorna väger ca 5 kg.

Omvärldsanalys

En mindre omvärldsanalys har genomförts, genom förfrågningar till hjälpmedelskonsulenter i 7-klövern och Stockholm Sodexo.

Fallskyddsmattor är enbart förskrivningsbart i region Dalarna.

Vetenskapligt stöd

En sökning på vetenskapliga artiklar på området fallskyddsmattor har utförts med stöd av bibliotekarie Henrii Aroma. Sökningen visar att det inte finns så många artiklar som utrett just fallskyddsmattornas effekt.

Här nedan följer en sammanfattning av det framtagna studier visar:

Flera studier visar på signifikant reducerad risk för skada vid fall från säng när fallskyddsmatta används (Raymond DE, 2011) (Bowers B, 2008).

En studie utförd inom slutenvården menar att fokus bör läggas på fallpreventiva åtgärder, utbildningar och program snarare än skadeprevention (Quigley P.A, 2016)

En annan studie visar på risker vid användande av fallskyddsmatta så som svårigheter vid förflyttning i/ur säng samt risk för att snubbla och snava på mattan.

Gånghjälpmedel och överförflyttningsplattformar stod obalanserat på mattan vilket även det utgjorde en risk för patientsäkerheten (Doig AK, 2010).

Korrekt användning av fallskyddsmattor anses minska fallskador enligt vetenskapliga studier. Att ta i beaktan är dock att fallskyddsmattor enligt vissa studier kan ge upphov till tillbud genom snävning eller snubbling på mattan.

Verksamhetsmässiga konsekvenser

Är produkten klassad som hjälpmedel?

Enligt leverantören tillhör fallskyddsmattor ISO-kod 18 33 90 "Stötdämpande skydd". Undergrupp 18 33 har rubriken "säkerhetsutrustning för bostäder och andra lokaler" vilket innefattar tex. antihalkmaterial till golv, säkerhetsskydd till fönster och trappor, hjälpmedel för att förhindra överhettning och brand i köket, taktila material som används för att underlätta för personer med synnedsättning att orientera sig etc Under kategori 18 33 90 i Hjälpmedelstjänsten återfinns produkter som exempelvis kantskydd och skyddslister, i nuläget har Hjälpmedelscentrum inte andra hjälpmedel i denna ISO-kod i sortimentet. Vid sökning i ISO-kods registret återfinns dock inte ISO-koden 18 33 90 för den svenska klassificeringen för Hjälpmedel för personer med funktionsnedsättning – Klassificering och terminologi (ISO 9999:2016).

I HMC's nuvarande sortiment finns kroppsburna skadereducerande hjälpmedel som höftskyddsbyxa och hjälm, dock inte som anpassar miljön.

Frågor för dialog i Strategiskt kundråd;

Vikten av att fallpreventiva åtgärder sätts in före åtgärder för skadeprevention.

Finns patientsäkerhetsrisker med fallskyddsmatta i ordinärt boende som inte på samma sätt finns i särskilt boende?

Finns risk att produkten övervärderas och överförskrivs?

Hur stort är behovet av att produkten finns i Hjälpmedelscentrums sortiment som förskrivningsbart hjälpmedel?

Finns en risk att det relativt enkla hjälpmedlet blir kostnadsdrivande?

Om produkten ska tas in i sortiment finns behov av fortsatt utredning vilka fallpreventiva åtgärder som behöver genomföras före användning förslag är tillsätta en arbetsgrupp med representanter från både kommun och region.

Two alternative proposals to decision in Strategic customer council

1. Bedöms efter den mindre utredningen inte lämpligt att gå vidare med.
 2. Tillsätta en arbetsgrupp för att utreda vilka fallpreventiva åtgärder som behöver genomföras före användning av fallskyddsmatta, vilken målgrupp och eventuellt förslag på införande.
-